

JAAERVERSLAG KOMPANJON

2021-2022

KOST DAT VEEL?

Ik ben Julie, studeer sociaal werk in Gent en loop sinds enkele maanden stage bij Kompanjon. Het merendeel van mijn stagetijd gaat naar het ondersteunen van vier gezinnen bij hen thuis. Dat is eigenlijk ook het fijnst om doen want ik leer op een heel spontane manier vier totaal andere families kennen. Ze hebben elk hun eigen achtergrond, hun eigen zorgen, hun eigen mogelijkheden en dromen. Binnenkort studeer ik af en moet ik afscheid nemen van de ouders en kinderen. Dekinderen hebben intussen een speciaal plaatsje veroverd in mijn hart.

Zoals de broers Abdullateef (9 jaar) en Khalil (8 jaar). Ze wonen met hun ouders, drie broers en een zus in een klein, gezellig huis nabij het station Dampoort. Het gezin ontvluchtte de oorlog in Syrië. Mama hield er een blijvend beenletsel aan over. Khalil werd geboren in Turkije. Het jongste kind, Omar, is de ster van de gezin. Hij is anderhalf jaar oud en werd in België geboren.

Abdullateef en Khalil doen het goed op school, maar ze kunnen nog een extra duwtje in de rug gebruiken. Vooral Abdullateef heeft er niet altijd veel zin in. Nederlands leren is niet makkelijk en soms praat hij Arabisch, Engels en Nederlands door elkaar. De kinderen noemen me juf Julie. Dat is logisch want ik help ze met hun huistaken, bekijk de agenda en zet ze aan het lezen. Met hun papa heb ik de afspraak gemaakt om dagelijks te lezen. Als het lukt, krijgen ze van hem een stempel. Toen hun kaartje vol was, verraste ik hen met een uitstapje.

Ik koos ervoor om met de kinderen naar de film te gaan. Abdullateef was nog nooit eerder in een echte filmzaal geweest. We kozen voor de film 'De avonturen van Pil'. Ze waren bezorgd over de prijs van het ticket: "kost het veel?", vroegen ze. Ik kon ze geruststellen, met de Uitpas was het maar 2 euro per ticket. Khalil zei heel enthousiast tegen de man aan de kassa: "Joepie, dank je, meneer!"

Ook in de zaal zaten ze te glunderen en zeiden ze 'dank u, juf'. Ze vroegen mij: "Hoort er bij zo'n film geen popcorn?", maar dat was er niet. Toch waren ze razend enthousiast! Ze waren onder de indruk van het grote scherm en het geluid dat overal was. Ze leefden mee met de film en gaven luidop commentaar. Gelukkig vond niemand dit storend ...

Na de film gingen we nog even op stap in de stad; de Veldstraat, Korenmarkt en Vrijdagmarkt. We kwamen langs een ijsjeskraam en ik wou hen trakteren. Ik zag in hun ogen een mengeling van verlangen en ongemak. En opnieuw vroegen ze of dat niet té veel zou kosten ... Ik stelde ze opnieuw gerust en ze genoten van het ijs.

Intussen vertelde Khalil dat hij nog veel wil studeren. Hij wil dokter worden, zodat hij zijn mama kan helpen. Hij wil dat haar been zal genezen. Zou het lang studeren worden? Hoe lang dan wel? En zou dat veel kosten?

De broers zeiden dat ze het supercool vonden om op stap te gaan met een juf. Toen ik hen vertelde dat ik eigenlijk geen juf ben maar een sociaal werker, volgden heel veel vragen. Ze besloten dat ik toch wel voor 60% een juf ben.

De voorbije maanden heb ik een band opgebouwd met het gezin, het zal moeilijk worden om los te laten. We spraken reeds af om in de zomer elkaar nog eens te zien. Ik kijk er nu al naar uit!

Verhaal van Julie Opsomer, Abdoullateef en Khalil Al-Zaher, opgetekend door Katelijne Béatse.

BESTE LEZER,

We presenteren je voor het eerst een jaarverslag dat rapporteert over een schooljaar in plaats van een kalenderjaar. Vanwaar de ommezwaai? De werking van Kompanjon is volledig geënt op het ritme van het schooljaar. Onze drukste periodes vallen samen met de opstart van een nieuw semester en we zetten onze studenten bij gezinnen aan het werk per semester. Onze interne planning is ook georganiseerd volgens de kalender van het onderwijs. Het voelt natuurlijker en logischer aan om inhoudelijk te rapporteren over het voorbije schooljaar.

Boekhouders zullen waarschijnlijk ernstig de wenkbrauwen fronsen, want budgetten en de verantwoording daarvan verlopen per kalenderjaar. Daarnaast verwachten overheden logischerwijs een verantwoording van ons tussen januari en december. We lossen deze tweespalt op door ervoor te kiezen om de inhoudelijke rapportage over een schooljaar te presenteren, van september tot augustus. In ons werkingsverslag geven we ook de grote blokken weer van de inkomsten en uitgaven, zodat de tendensen duidelijk zijn. De gedetailleerde financiële informatie ligt nog steeds vast in onze jaarrekeningen en wordt door de algemene vergadering en de bestuursraad besproken.

We brengen het schooljaar 2021-2022 in dit verslag in beeld, geflankeerd door de nodige cijfers en overzichten van de werkingen in Antwerpen en Gent. Het is uiteindelijk een “redelijk normaal” schooljaar geworden, waarbij we opnieuw konden doen waar we het best in zijn: bij de gezinnen thuis gaan en daar op maat en op tempo van de ouders en de kinderen maximale kansen bieden. Ook onze studenten konden opnieuw een échte ‘kompanjon’ zijn voor de gezinnen. De slotfeesten in beide steden brachten veel volk op de been met nog meer kleur, spel en ontmoeting.

We wensen je veel leesplezier!

De Kompanjons

DE OMMEZWAAI

We missen door het wijzigen van de periode van de inhoudelijke rapportage een stukje, namelijk het tweede semester van het schooljaar 2020-2021. We brachten op de algemene vergadering van juli 2021 een uitgebreid relaas van onze werking in die periode. In de eerste helft van 2021 beheerste de pandemie nog het dagelijks leven en werkten ook wij hoofdzakelijk van thuis uit en digitaal. In die periode ging de ondersteuning door studenten hoofdzakelijk door in buurtcentra, Huizen van het Kind, bij bevriende vzw's en bij Kompanjon zelf.

De coaches hebben heel hard moeten puzzelen

en schuiven in alle mogelijke richtingen om de maatschappelijk kwetsbare kinderen, jongeren en ouders zo goed mogelijk te blijven ondersteunen. De studenten snakten naar de praktijk en zochten manieren om toch in verbinding te komen met de gezinnen. Er is dus ook heel wat gewandeld en gespeeld in de buitenlucht. De coaches bleven de studenten moed en inspiratie inspreken. Makkelijk was het niet, maar het werk bleef zinvol want de onderwijskansen van onze doelgroep stonden meer dan ooit onder druk. Kwantitatief behaalden we in deze periode dezelfde resultaten als gewoonlijk.

ONZE MISSIE & VISIE

Het was tijd voor een actualisatie van de website en een opfrisbeurt van onze huisstijl. Dit bood ook aan het team de kans om de missie en visie van Kompanjon kritisch onder de loep te nemen en maximaal in lijn te brengen met de huidige werking.

We formuleren het als volgt:
Kompanjon vzw ijvert voor gelijke onderwijskansen en inclusie van maatschappelijk kwetsbare kinderen en hun ouders door studieondersteuning aan huis te organiseren.

Door de samenwerking met ouders, studenten en professionals uit onderwijs en welzijn worden kinderen maximaal ondersteund in de realisatie van hun ontwikkelingskansen en krijgen studenten een unieke meerwaarde in hun vorming.

Kompanjon brengt verbinding tot stand tussen kansrijke en maatschappelijk kwetsbare 'kompanjons'. Dit doen we via twee sporen. Enerzijds door het aanbieden van studieondersteuning aan huis, waarbij zowel kinderen als ouders worden versterkt en extra kansen krijgen. Anderzijds door het vormen van studenten die binnen een superdiverse leerruimte en praktijkervaring ervaren hoe ze een zinvolle bijdrage kunnen leveren aan een inclusieve samenleving.

DEZE PRINCIPES ZIJN VAN BELANG VOOR ONZE AANPAK:

- Vrijwillige participatie van ouders en studenten.
- Nadruk op preventie met een laagdrempelige, flexibele aanpak.
- Studieondersteuning houdt in: kinderen helpen bij schooltaken, aanleren van studievaardigheden, taalstimulering, spelbegeleiding en het werken aan een onderwijsondersteunende cultuur binnen het gezin.
- Gezinsondersteuning betekent: werken met alle signalen en vragen van de ouders, met als doel probleemoplossend en empowered te handelen. Hierdoor krijgt de ondersteuning een brede invulling, steeds met als doel de onderwijskansen van de kinderen te versterken.
- Signaleren en stem geven aan maatschappelijk kwetsbare gezinnen en het aankaarten van drempels bij onderwijs, welzijn en het beleid.

ONZE PROJECTEN

Jongeren-aan-zet (JAZ-project)

Met Jongeren-aan-zet richten we ons tot jongeren vanaf het vijfde leerjaar die de overgang maken van het basis- naar het secundair onderwijs, of hun weg nog zoeken bij de start van het secundair onderwijs. Ze worden ondersteund door een student uit de lerarenopleiding. De student werkt met de jongere rond talenten, studievvaardigheden en motivatie. Samen zoeken ze een passende studiekeuze en school. De student en coach gaan hierover in gesprek met de ouders. Het is ook mogelijk om samen het Beroepenhuis te bezoeken. Door toegankelijke informatie te geven en te helpen bij de aanmeldings- en inschrijvingsprocedure, komt de jongere tot een gemotiveerde studiekeuze. Dit maakt de kans op een diploma groter en biedt meer kansen in de toekomst. In het schooljaar 2021-2022 werkten tien studenten, veertien jongeren en acht ouders mee aan dit JAZ-project. Veertien jongeren bezochten samen met hun ouder en de student het Beroepenhuis en kregen een rondleiding op maat.

Eén gezin één laptop

De beschikbaarheid van een laptop en betaalbaar internet is en blijft belangrijk. Voor kinderen gaat het over de mogelijkheid om onderwijs te volgen. Voor de ouders gaat het ook over toegang tot essentiële diensten. De voorbije periode zijn in de samenleving heel wat inspanningen geleverd om de digitale ongelijkheid aan te pakken. Toch blijft de nood aan ICT ondersteuning bij maatschappelijk kwetsbare gezinnen actueel. Kompanjon stelt als minimum doel: één gezin één computer. We volgen hiervoor een aantal sporen. Eerst kijken we samen met het gezin of de aanschaf van een laptop haalbaar is. Is dat niet zo, dan kan een gezin gedurende het schooljaar gebruik maken van een geleend toestel via onze samenwerking met District 09 in Gent. Tijdens het voorbije schooljaar werden in zo'n dertig gezinnen laptops van de stad ter beschikking gesteld. De derde mogelijkheid is het schenken van laptops aan gezinnen. We verwierven via het project Digital for Youth van PC Solidarity van de Koning Boudewijnstichting in totaal veertig laptops die de coaches kunnen verdelen onder gezinnen in Gent en in Antwerpen. In Antwerpen werd gretig gebruik gemaakt van dit aanbod; er werden in totaal twaalf laptops verdeeld. Daarnaast stelde het Steunpunt Tewerkstelling (STW) nog eens vier laptops ter beschikking. In Gent maakten we dertien gezinnen blij met een eigen laptop. Meteen na ontvangst werd er door de kinderen druk 'gebingeld' en huiswerk maken was meteen wat leuker!

Buddy@School

Buddy@School is een project van Kompanjon en de Karel de Grote Hogeschool (KdG). Het project richt zich specifiek op anderstalige nieuwkomers die de overstap van basis naar secundair onderwijs maken. We geven de kans aan deze jongeren om hun eigen talenten en interesses te ontdekken en te ontwikkelen. Ze worden hierbij ondersteund door een buddy (student) die zes maanden lang wekelijks aan huis komt.

Het project loopt sinds 2018 in Antwerpen en breidt elk jaar uit. Sinds 2020 is er een halftijdse coach van Kompanjon aangesteld binnen het project, waardoor het deelnemersaantal groeide van 16 naar 32 buddy's. De ondersteuning van de buddy's gebeurt in samenwerking door de coach van Kompanjon en betrokken docenten van de hogeschool. Er is regelmatig overleg en de tussentijdse interviews worden samen voorbereid en begeleid.

In juni 2021 werd het project verkozen als Laureaat van 'School van de Hoop', een prijs van de Stichting Koningin Paola. Ook bij de Karel de Grote Hogeschool vielen we in de prijzen en werden we door de jury en het publiek verkozen voor de Frank Swaelen prijs als innovatief onderwijsproject binnen de hogeschool.

“Ik besepte echt dat kansarmoede niet te bevatten is tot je er in levende lijve mee in contact komt. Uit theorieën kan je niet de levensechte emotie halen. Dit aanvoelen heeft veel veranderd voor mij. Ik was reeds goed in me verplaatsen in andermans schoenen, maar ik besepte dat ik zelfs dan nog te vaak mijn eigen schoenen meenam. Mijn nieuwe visie op kansarmoede heeft mij als toekomstig orthopedagoog veel rijker gemaakt”.

Nina Uyttenhove - studente Orthopedagogiek

Onze kernwerking

Brede gezinsondersteuning

De aanpak van Kompanjon gaat breder dan louter schoolse ondersteuning: we staan open voor alle hulpvragen van de ouders. Bij hulpvragen die buiten onze missie, bereik of expertise liggen, verwijzen we warm door. We nemen waar nodig zelf contact op met instanties of gaan met de ouders mee naar een dienst. We helpen ook meer en meer met het inplannen van online afspraken met dienstverlenende instanties. We gaan ook regelmatig mee naar een oudercontact of zorgoverleg. Tijdens de coronaperiode was het nog meer puzzelen om tot een oplossing op maat te komen van onze doelgroep.

Vrijetijdsparticipatie

Kompanjon moedigt kinderen en jongeren aan om te participeren aan vrijetijdsactiviteiten. Door de coronaregels viel veel aanbod weg of waren ouders terughoudend om in te schrijven. De studenten trokken het meest naar de buurtparken en de bibliotheken. Af en toe werd er ook een uitstap naar een museum gedaan. We konden met het budget vrijetijdsparticipatie van de Stad Gent een aantal kinderen inschrijven bij een (sport)club of zomerkamp. Ook het werken met de Uitpas en het toeleiden naar de zomerscholen bleef een aandachtspunt voor de coaches.

Leesbevordering

Aan het eind van elk semester brachten we een pakket kinder- en jeugdboeken op maat van het leesniveau en de interesses van de kinderen. Het is bij voorkeur de student die de boekenkeuze doet en de boeken als afscheidsgeschenk bezorgt. We geven alle kinderen in het gezin (5-14 jaar) een nieuw boek. Deze actie sluit aan bij onze doelstellingen omtrent taalstimulering en leesbevordering. Zowel de kinderen als de ouders zijn blij met deze geschenken. De boeken worden ons doorgaans geschonken via giften van particulieren of organisaties.

Slotfeest mei 2022

Na een periode van werken op afstand leefde de grote behoefte om in te zetten op ontmoeting en verbinding. Voor het eerst organiseerde Kompanjon een slotfeest voor de ouders, kinderen en studenten en dit zowel in Antwerpen als in Gent. We organiseerden twee kleurrijke en zonnige namiddagen met veel spel en creativiteit in de buurtcentra in Borgerhout en in Sint-Amandsberg. Er kwamen in totaal meer dan 300 mensen naar onze slotfeesten. Veelal kwam de student samen met de ouders en de kinderen naar het feest. Het was een ideale gelegenheid om op een fijne manier het schooljaar samen af te sluiten. Ouders genoten zichtbaar van de activiteiten voor en met hun kinderen. Voor de coaches was de conclusie duidelijk: slotfeesten zijn voor herhaling vatbaar!

“Het was voor mij moeilijk om te spreken over afronden. Dat ik daar niet meer zal komen. Dat ze hun huiswerk moeten maken zonder mij. Het maakt mij oprecht verdrietig. Ik ben graag bij hen en zij hebben mij ook graag. Natuurlijk gaan we nog eens samen naar het slotfeest. Wees er maar zeker van dat ik daar met volle teugen van ga genieten!”

Emma Schatteman – studente bachelor Lager Onderwijs ging bij een Syrische familie aan huis en ging aan de slag met de jongens Qosay (10 jaar) en Oday (9 jaar).

ONZE DOELGROEP

1. Profiel van de gezinnen

	Aantal gezinstrajecten			Kinderen/jongeren
	1 semester	2 semesters	totaal	
Kompanjon Gent	111	31	142	221
Kompanjon Antwerpen	56	4	60	108
Buddy@School	31	1	32	32
Totaal	198	36	234	361

In het schooljaar 2021-2022 heeft Kompanjon in totaal **234 gezinstrajecten** uitgevoerd, waarvan 142 in Gent en 92 in Antwerpen. We spreken over gezinstrajecten omdat er elk semester gezinnen worden afgerond maar er telkens ook de mogelijkheid is om het traject in een gezin te verlengen waar nodig. Sommige gezinnen werden zowel in het eerste als in het tweede semester ondersteund. Bij Kompanjon Gent gaat dat om 31 gezinnen, in Antwerpen gaat het om 5 gezinnen. Anders gesteld, hebben we in Gent 111 unieke gezinnen ondersteund, in Antwerpen waren dit er 87. Dit komt op een totaal van 198 unieke gezinnen.

We hebben **361 kinderen** en jongeren ondersteund: 221 in Gent en 140 in Antwerpen. Ook hierin zit een aantal kinderen dat in beide semesters ondersteuning kreeg; dat zijn zowat 46 kinderen in Gent en 5 kinderen in Antwerpen.

“Ik heb enorm veel bijgeleerd over het werken met kwetsbare gezinnen. Vooral over de aanpak: het op maat werken, afstemmen, noden en verwachtingen gaan bevragen, openheid, eerlijkheid, flexibiliteit. Ik heb bewondering voor al de doorzettingskracht en de inzet van mijn gezin! Ik heb geleerd dat kwetsbare gezinnen, meer dan alleen kwetsbaar zijn. Ze zijn warm, liefdevol en hebben zoveel krachten”.

Laure De Craemer -
studente Pedagogie van het Jonge Kind

Gezinssamenstelling

Wanneer we kijken naar de gezinssamenstelling, zien we het in 41,5% van de gezinnen om een alleenstaande ouder gaat. Hierin zien we wel wat regionale verschillen, waarbij Gent het grootste aantal eenoudergezinnen heeft (bijna 50%). Dit aantal blijft stijgen en is toe te schrijven aan de samenwerking met het OCWM en de selectie die de coaches maken bij de intakes, die heel alert zijn om de meest kwetsbare gezinnen prioriteit te geven.

Bij Buddy@School is 25% een éénoudergezin; daar zien we dat nieuwkomers ook vaak het profiel hebben van een tweeoudergezin.

Als we kijken naar het gezinsinkomen, dan zien we dat twee op drie eenoudergezinnen aangewezen zijn op een vervangingsinkomen of een leefloon. In de tweeoudergezinnen werkt er bij 40% van de gezinnen één ouder. Slechts in 20% van deze gezinnen zien we tweeverdieners.

Herkomst op basis van het geboorteland moeder

We hebben gewerkt met moeders afkomstig uit 38 verschillende geboortelanden. Het merendeel van de gezinnen heeft een migratieachtergrond. We werken met nieuwkomers maar ook met mensen van de eerste, tweede en derde generatie. De moedertaal is zelden Nederlands. De meeste kinderen worden in andere talen dan het Nederlands opgevoed en gebruiken en leren meerdere talen tegelijk in hun ontwikkeling.

Wat het geboorteland van de moeder betreft, zien we lokale verschillen. Bij Kompanjon Antwerpen is de grootste groep moeders afkomstig uit Marokko (bijna de helft van de gezinnen). Ook bij Buddy@School is Marokko het meest voorkomende land van herkomst van de moeders (6 gezinnen), onmiddellijk gevolgd door Somalië (5 gezinnen).

In Gent is de top 3 dit schooljaar: Turkije (21 gezinnen), Ghana (18 gezinnen) en Bulgarije (16 gezinnen). We zien ook een stijging van groepen gewezen vluchtelingen uit Afghanistan, Somalië en Syrië.

Wat betreft de scholingsgraad van de moeders, zijn de meeste moeders in onze gezinnen kortgeschoold (diploma basisonderwijs), 10% is laaggeletterd en 40% is midden-geschoold (diploma lager secundair onderwijs).

Uit al deze data blijkt de hoge graad van sociale en economische kwetsbaarheid van de gezinnen waar we mee werken. We zetten ons zo gericht mogelijk in om een tegengewicht te bieden voor de negatieve impact die dit heeft op de ontwikkelingskansen van de kinderen binnen en buiten de schoolmuren.

Wijken

Je komt Kompanjon overal tegen! In Gent kon je ons in 22 wijken tegen het lijf lopen. In Antwerpen waren we in 8 wijken werkzaam. Globaal genomen werken we het vaakst in wijken met een hoge concentratie van sociaal-economisch kwetsbare groepen. Een belangrijk deel van de gezinnen woont in een sociale huisvesting.

Top 5 - Wijken in Gent	Aantal gezinnen
Sint-Amandsberg	17
Brugse Poort - Rooigem	14
Nieuw Gent - UZ	11
Wondelgem	11
Watersportbaan - Ekkergem	9
Wijken in Antwerpen	
Antwerpen Deurne-Noord	29
Antwerpen Luchtbal	26
Antwerpen Noord	15
Antwerpen Kiel	7
Antwerpen Deurne-Zuid	7
Antwerpen Borgerhout	4
Antwerpen Berchem	3
Antwerpen Centrum	1

Kompanjon Antwerpen is actief in drie wijken: Deurne-Noord, Luchtbal en Kiel. Deze laatste wijk is nieuw sinds dit schooljaar en werd door de stad als werkgebied gekozen. Buddy@School heeft samenwerkingsverbanden met scholen doorheen heel Antwerpen. Dit schooljaar waren we aanwezig in 6 Antwerpse wijken, waarbij de meeste gezinnen in Antwerpen Noord wonen.

2. De kinderen

Aanmeldingen

De aanmelders vragen meestal ondersteuning voor één kind omdat er signalen zijn dat het moeilijk loopt op school. De meeste instanties zijn intussen goed op de hoogte van onze werking en doelgroep. In Gent kwam 75% van de aanmeldingen vanuit het onderwijsveld. Grote stijger onder de aanmelders waren de brugfiguren, die een vijfde van de gezinnen hebben aangemeld.

Bij Kompanjon Antwerpen kwam 58% van de aanmeldingen vanuit het onderwijsveld, dit was een zeer grote daling in vergelijking met het jaar voordien. In het schooljaar '21-'22 werd de grootste groep gezinnen aangemeld door eerstelijnsorganisaties, waarvan zowat 3 van de 4 aanmeldingen door de Huizen van het Kind. Deze stijging is toe te schrijven aan het

feit dat er tijdens de coronaperiode veel ondersteuning door gingen in verschillende Huizen van het Kind. Daarnaast stuurde de stad Antwerpen aan op nauwere samenwerking tussen de welzijnspartners in de wijken en Kompanjon.

De aanmeldingen van het Buddy-project werden allemaal gedaan door de scholen, dit is ook de werkwijze binnen het project.

Zowel in Gent als in Antwerpen kampen we met een wachtlijst voor gezinnen. Elk semester groeit de wachtlijst in Gent aan tot 100 kinderen of meer. In Antwerpen staan er een twintigtal gezinnen op de wachtlijst.

Spreiding over leerjaren

Net zoals de voorgaande jaren, zat de grootste groep leerlingen die we ondersteunden, in de eerste en tweede graad van het basisonderwijs (35%). De kleuters scoren het laagst (21%). We hebben eveneens veel leerlingen uit de derde graad ondersteund, zowel in Gent (in het kader van ons JAZ-project) als in Antwerpen in het kader van het Buddy-project. Kompanjon ondersteunt kinderen en jongeren van 5 tot 15 jaar, maar er waren in het afgelopen schooljaar ook 13 jongeren uit de hogere graad van het secundair onderwijs bij. Dit was in het kader van de ondersteuning van alle gezinsleden (dus ook oudere broers of zussen) en was vooral in Antwerpen het geval.

Aanmelder	Gent	Antwerpen	Buddy@School	Leerjaar	Aantal kinderen
School: leerkracht, zorgcoördinator	62	18	32	3 ^{de} kleuterklas	21
CLB	11	3		1 ^{ste} graad lager onderwijs	105
Brugfiguur	34			2 ^{de} graad lager onderwijs	102
OCMW	9			3 ^{de} graad lager onderwijs	92
Andere 1 ^{ste} lijn welzijnsorganisaties: HvK, inloopteams..	10	31		1 ^{ste} graad secundair onderwijs	28
2 ^{de} lijn welzijnsorganisaties: pleegzorg, CKG, thuisbegeleiding..	5			2 ^{de} graad secundair onderwijs	9
Ouder neemt zelf contact	11	8		3 ^{de} graad secundair onderwijs	4
Totaal	142	60	32	Totaal	361

3. Samenwerking met scholen

Alle scholen in groot-Gent mogen leerlingen aanmelden bij ons. In het schooljaar 2021-2022 hebben we samengewerkt met 53 basisscholen en 10 middelbare scholen. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met die van vorig jaar.

Nauwere contacten met scholen

We hebben via interne vormingen en casusbesprekingen veel aandacht gehad voor onze kernwerking: de kansen die wij benutten om kinderen in kwetsbare leefsituaties nog krachtiger te ondersteunen door een brug te slaan tussen onderwijs en welzijnswerk. In dit kader was Katrien De Maegd (onderzoeker EQUALITY Research Collective en lerarenopleider basisonderwijs HOGENT) te gast op onze Algemene Vergadering om het onderzoek en recent verschenen boek “Kan onderwijs zonder Welzijn? En vice versa?” voor te stellen.

Met het team zoomden we in op de kansen voor een nauwere samenwerking met scholen. We lieten ons inhoudelijk inspireren door het Steunpunt Diversiteit en Leren en concludeerden om met vier scholen een nauwere, inhoudelijke samenwerking aan te gaan. Deze scholen waren Basisschool Crombeen, Mariavreugde Wondelgem, Sint-Vincentius Zwijnaarde en Edugo Campus Slotendries. We kozen voor scholen zonder brugfiguur, waar we eerder gezinnen ondersteunden en engagement vanuit het zorgteam en de directie ervaarden.

We beogen door een frequente communicatie en afstemming, elkaar te versterken om nog effectiever en duurzamer een verschil te kunnen maken voor kwetsbare kinderen en ouders. Uit deze praktijkervaringen hopen we ook samen lessen te trekken die op schoolniveau het beleid rond diversiteit en kansarmoede kunnen versterken. We werkten afgelopen schooljaar in 21 gezinnen op deze

scholen, waarvan 6 gezinnen gedurende het volledige schooljaar. Vanuit onze eerste ervaringen, zullen we in de komende jaren het partnerschap met scholen verder verfijnen en verbreden.

4. De studenten

Voor Kompanjon is het opleiden van studenten een belangrijk onderdeel van haar missie. We vinden het onze opdracht om toekomstige leerkrachten en welzijnswerkers te laten ervaren hoe het is om te werken met ouders en kinderen in kwetsbare contexten. We brengen hierbij twee werelden samen die elkaar vaak niet goed kennen. Onze ontmoetingen zorgen voor realiteitszin bij de studenten, ze zien en ervaren dat de ouders er vaak alles voor over hebben om hun kinderen een goede schoolloopbaan te bieden. Ze ervaren dat deze ouders juist zeer betrokken zijn, maar dat die betrokkenheid vaak onzichtbaar blijft voor de school.

We hebben 180 studenten opgeleid, waaronder 11 voltijdse stagiaires. In Gent ging het om 121 studenten, in Antwerpen betrof het 59 studenten. De studenten waren afkomstig uit 26 opleidingen en 8 onderwijsinstellingen.

In Gent waren de meeste samenwerkingsverbanden met de Arteveldehogeschool (7 van de 12 opleidingen). In Antwerpen werkten we het vaakst samen met de KdG, vooral door het Buddy@School project, dat met 6 opleidingen verbonden is.

Als we kijken naar de aard van de opleidingen, zien we dat 1 op 3 studenten een lerarenopleiding volgt; nog eens 1 op 3 studeert (ortho)pedagogie.

Studenten komen vaak bij ons terecht in het kader van Community Service Learning: er gaat steeds meer aandacht naar het

Opleiding	Aantal studenten
Arteveldehogeschool	
bachelor lager onderwijs	34
bachelor logopedie	14
bachelor pedagogie van het jonge kind	14
bachelor secundair onderwijs	13
bachelor sociaal werk	3
bachelor ergotherapie	2
graduaat orthopedagogie	1
Universiteit Gent	
master pedagogische wetenschappen	25
Hogeschool Gent	
bachelor secundair onderwijs	1
bachelor sociaal werk	1
Hogeschool West-Vlaanderen	
bachelor toegepaste psychologie	11
Katholieke Universiteit Leuven	
master specifieke lerarenopleiding	2
Karel de Grote hogeschool Antwerpen	
bachelor kleuteronderwijs	2
bachelor lager onderwijs	4
bachelor secundair onderwijs	7
bachelor pedagogie van het jonge kind	13
graduaat maatschappelijk werk	1
bachelor sociaal werk	7
bachelor orthopedagogie	10
Thomas More Antwerpen	
bachelor lerarenopleiding	1
graduaat maatschappelijk werk	3
bachelor toegepaste psychologie	2
Artesis Plantijn Antwerpen	
bachelor maatschappelijk werk	3
graduaat maatschappelijk werk	3
graduaat orthopedagogie	2
bachelor toegepaste psychologie	1
Totaal	180

maatschappelijk engagement dat studenten kunnen opnemen voor de samenleving. Onze aanpak past hier volledig in. Studenten worden bijzonder intensief gecoacht en opgevolgd waardoor ze daadwerkelijk leren over maatschappelijke kwetsbaarheid, de complexiteit van kansarmoede en de superdiverse realiteit van de stad waarin ze studeren, wonen en leven.

De aanpak van Kompanjon leverde ook vorig schooljaar duidelijk resultaten op: studenten geven aan dat de stage hen veel leerkansen heeft geboden. 100% van de studenten geeft aan dat ze na deze stage diversiteit op een positieve manier benaderen. 9 op de 10 studenten zegt na deze stage een realistisch beeld te hebben van maatschappelijk kwetsbare gezinnen. Ruim 83% geeft aan dat deze stage hen heeft laten stilstaan bij hun eigen normen en waarden: de bril waardoor ze kijken werd zichtbaar gemaakt voor hen. 4 op de 5 studenten geven aan dat ze dankzij deze stage armoede beter (h)erkennen. Prachtige resultaten, aangezien deze toekomstige professionals hun ervaringen en nieuwe inzichten meenemen in het werkveld.

PARTNERS

Lokale besturen (Gent, Antwerpen)

De Stad Gent ondersteunt onze werking inhoudelijk en financieel via het Onderwijscentrum en het OCMW. Bij de Stad Antwerpen verloopt de samenwerking via Sociale Zaken en de Huizen van het Kind. Jaarlijks wordt de lopende samenwerking geëvalueerd en zo goed mogelijk afgestemd op de actuele noden en signalen die we opvangen.

bekendheid van onze werking verhoogd.

Dit vertaalt zich ook in het aantal aanmeldingen. In Gent is Kompanjon een vaste deelnemer aan de Algemene Vergadering van het Huis van het Kind Gent. We kunnen via dit platform signalen doorgeven en volgen ook de ontwikkelingen op rond onder meer preventieve gezinsondersteuning en de uitbouw van de themabalie van het Stadskantoor.

Huizen van het kind (Antwerpen, Gent)

In Antwerpen is de samenwerking met de Huizen van het Kind aan belang toegenomen. Tijdens de coronaperiode werden heel wat ondersteuning en daar georganiseerd omdat het werken aan huis niet kon. Hierdoor is de

Kompanjon in Destelbergen en Merelbeke

De samenwerking met het Sociaal Huis in Merelbeke en Destelbergen zorgt ervoor dat gezinnen en scholen in een groot stuk van de regio Gent ondersteund kunnen worden door Kompanjon.

Vormingen

Kompanjon is bereid om haar kennis en ervaringen te delen met studenten en professionals uit het werkveld. We maken hierbij gebruik van ons vormingspakket “de boekentas van Abdi” waarbij we armoede linken aan onderwijs. In het schooljaar 2021-2022 hebben we deze vorming een tiental keer gegeven aan startende studenten Hoger Onderwijs.

In opdracht van het Onderwijscentrum Gent verzorgen Kompanjon en Uilenspel een vormingsaanbod voor vrijwilligers van de erkende initiatieven voor studieondersteuning in Gent. In deze intervisiegroepen worden er theoretische kaders aangereikt, die gekoppeld worden aan de praktijk van de ondersteuners. Binnen de vorming is er ook veel ruimte voor kennisuitwisseling en vragen. Dit schooljaar organiseerde Kompanjon in dit kader twee vormingen.

Er is verder een online vorming gegeven rond digitale ondersteuning voor vrijwilligers die (ex) OKAN-leerlingen uit de tweede en derde graad ondersteunen.

In het kader van Global Awareness Day verzorgde Kompanjon op vraag van de educatieve bachelor kleuteronderwijs (AHS), een vorming rond het thema “sociale ongelijkheid”.

Op het lentecongres van Leerbuddy Vlaanderen verzorgde Kompanjon een werkwinkel over het project Jongeren-aan-zet en onze aanpak voor kinderen die de overstap maken van het basis naar het secundair onderwijs. De werkwinkel kreeg veel appreciatie van de deelnemers.

Kompanjon neemt sinds april 2020 deel aan het praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 'Impact van vrijwilligers meten' van de Karel de Grote hogeschool (KdG) met onderzoekers van het Expertisecentrum Krachtgericht Sociaal Werk. Doel van dit onderzoek is om, met maximale participatie van de sociale organisaties, een instrument te ontwikkelen dat (1) de impact meet van vrijwilligerswerk met maatschappelijk kwetsbaren en (2) verklarende factoren daarin aangeeft. We focussen in eerste instantie op één van onze doelstellingen: empowerment van de ouders.

Zowel in 2020 als in 2021 werden ouders individueel bevraagd op het einde van een ondersteuningstraject. Uit de resultaten blijkt dat we op veel domeinen het verschil kunnen maken door ouders te versterken. De ouders geven zelf aan het meest versterkt te zijn op vlak van:

- (a) het ondersteunen bij het huiswerk;
- (b) het complimenteren van hun kinderen;
- (c) het opzoeken/verknijgen van informatie rond school, gezondheid en vrije tijd.

Dit toont aan dat ouders open staan voor de inbreng van de student tijdens de ondersteuning. Studenten vervullen een functie van rolmodel en het blijkt dat de meeste ouders hier ook echt zaken (kennis en gedragingen) van leren en overnemen. De opzet, uitvoering en conclusies werden uitvoerig beschreven in het "draaiboek impact en groei" (Kompanjon, 2021) en is op te vragen.

In juni 2022 zetten we nog een andere stap en organiseerden we onder leiding van KdG een focusgroep met ouders, studenten en coaches om de impact van Kompanjon op de gezinnen te onderzoeken. Aan de hand van persoonlijke verhalen werd laag na laag de draagwijdte van de aanpak van Kompanjon duidelijk.

Dit waren de belangrijkste conclusies:

- Ouders overwinnen drempels om met schoolse thema's thuis bezig te zijn.
- Er wordt geleerd van elkaar in openheid en in wederkerigheid.
- De student werkt aan een goed contact met de kinderen, dit wekt vertrouwen bij de ouder.
- De coach is voor de ouders een anker die langdurig en laagdrempelig beschikbaar is.
- De cement van dit alles is enthousiasme, menselijkheid, warmte, openheid en de tijd nemen.

"Ik vond het niet zo makkelijk om mijn huis open te stellen voor een student. Maar ik zag dat ze het goed meende en ik kreeg meer vertrouwen. Doordat de student een paar uur met mijn kinderen bezig was, kon ik wat ontspannen in de namiddag en hield ik nog energie over om 's avonds mijn kinderen op een rustige manier in bed te stoppen en nog een verhaaltje voor te lezen."

Marijke De Ras – moeder van Jana, Keano, Levi en Milan

"De studente Jade kwam onze kinderen helpen. Ze werkten voor school maar ze gingen ook naar de bib en het park. We zagen dat ze het beste voor had met onze kinderen. We hadden niet gedacht dat zoiets zou bestaan in België. We voelden ons welkom en gesteund. We houden allemaal van Jade en als ze later trouwt, gaan we naar haar feest. We voelen ons familie van elkaar."

Nihat Oztuck – vader van Layla en Halit

ONZE MEDEWERKERS & BESTUUR

Het team van Kompanjon is opnieuw kunnen groeien. In Gent waren de coaches: Mariska Storm, Mikati Willemyns, Tille Van Horenbeeck en Katelijne Béatse. In Antwerpen nam Lynn Vereecken de vervanging van Salima Karmoudi op zich. Sigrid Decorte is voor het tweede jaar op een rij de trekker voor het project Buddy@School. We kregen vanaf januari 2022 versterking van Elias Ledure voor communicatie en fondsenwerving. Katelijne Béatse blijft de werking coördineren. Samen zijn we goed voor 5 VTE.

De Bestuursraad van Kompanjon kreeg een nieuwe, diverse samenstelling dankzij onze samenwerking met Board Companions. De Algemene Vergadering werd aangevuld met nieuwe leden waaronder ook oud-stagiaires.

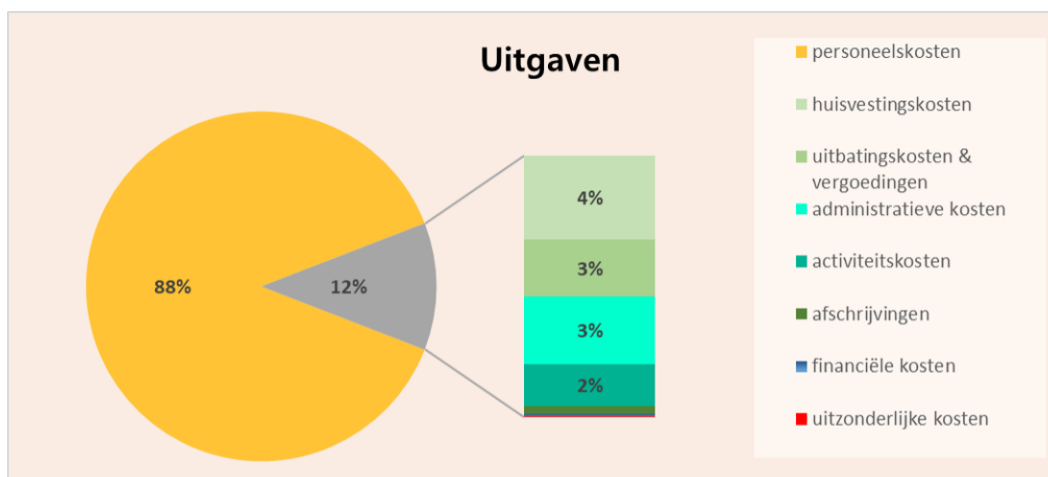
FINANCIËN

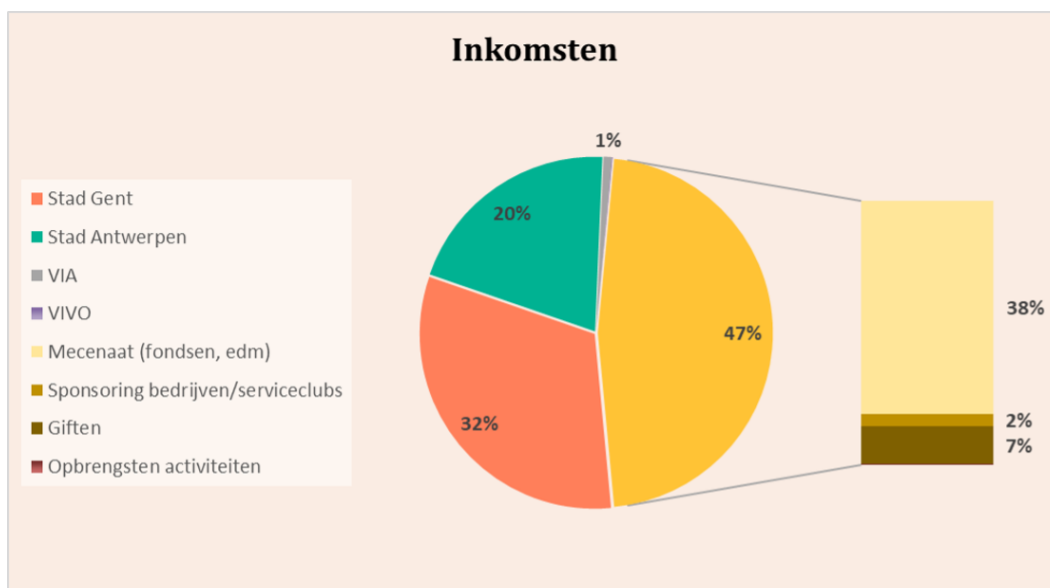
De gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op de resultaten uit de jaarrekening 2021.

Aan de kant van de inkomsten zien we een nieuw beeld in 2021. Voor het eerst vielen de subsidies van minister Weyts weg. De middelen van de Stad Antwerpen en Stad Gent boden houvast en stegen zelfs een beetje met middelen uit het relance budget. Anderzijds verworven we heel wat extra middelen uit fondsen en via giften van particulieren en bedrijven. Vooral voor het project Buddy@school vonden we extra projectmiddelen. Het Fonds Dekempe-Rosseel gaat een langdurig engagement met ons aan. Waar we de voorbije jaren een verhouding zagen van gemiddeld 70% subsidies tegenover 30% eigen middelen, verschuift deze verhouding naar 52% tegenover 47% in 2021. Met de beslissing van het Bestuur om een medewerker "fondsen werven" aan te trekken zal dit beeld zich in de toekomst mogelijk verderzetten. Voor het eerst kon Kompanjon giften aanbieden met een fiscale aftrek waardoor we ook op die post een stijging zagen van de inkomsten. Een stabiele en gedifferentieerde inkomstenstructuur blijft een belangrijke uitdaging voor de organisatie.

Op vlak van de uitgaven valt een stijging van de werkingskosten op. Deze zijn vooral toe te schrijven aan de stijging van de huurlasten die zowel in Antwerpen als Gent een hap uit het budget nemen. De stijging van de educatieve kosten in 2021 bevatten vnl. de kosten voor de samenwerking met de Karel de Grote Hogeschool. De personeelskosten vallen een stuk lager uit doordat we in de zomermaanden een aantal aanwervingen konden uitstellen. De opbouw van de provisie gaat onverminderd door. De verhouding tussen werkingskosten en personeelskosten is 12% tegenover 88%, tegenover de voorgaande jaren is dat een lichte stijging van de werkingskosten.

Een aantal inkomsten uit fondsen konden we spreiden over de boekjaren 2021-2022. Bij de opmaak van de begroting 2022 hebben we zoveel mogelijk budgetten verschoven naar 2022 waardoor het resultaat in 2021 uitkomt op een klein positief resultaat en we ook voor 2022 een begroting in evenwicht kunnen voorleggen.

Niets hiervan was mogelijk zonder de steun van onze donateurs, stichtingen en fondsen, bedrijven, organisaties en lokale overheden. Dank je wel voor het geloof in onze werking!

De foto's in dit werkingsverslag zijn gemaakt door: Femke Leemans, Layla Aerts en Robert Pieters.

Wat kan ik doen?

De steun die we ontvangen van de lokale overheid en fondsen is lang niet voldoende om alles te financieren. Om tegemoet te komen aan de groeiende vraag van studenten en kwetsbare gezinnen in Gent en Antwerpen hebben we jou nodig!

Je kan heel eenvoudig steunen via de website www.kompanjon.be of via het rekeningnummer: **BE07-8939-4412-0566** met vermelding 'gift 22'.

Vanaf €40 of meer krijg je 45% terug via een fiscaal attest.

KOMPANJON VZW

NIEUWEBOSSTRAAT 3, 9000 GENT
(MAATSCHAPPELIJKE ZETEL)

WITTESTRAAT 116 BUS 1, 2020 KIEL
(KOMPANJON ANTWERPEN)

WWW.KOMPANJON.BE

www.instagram.com/kompanjonvzw
www.facebook.com/kompanjon.vzw
www.linkedin.com/company/kompanjonvzw
info@kompanjon.be